

M. T. B. COLLEGE, SURAT

Manuscripts Library

No. Rel.
Ser.

1319

Title: *Wānyakshi*
Sutra

Sutra

1319

In Complete

C	:		:	Title
	:	Hiranyakasi Sutra	:	Author
	:		:	Editor
	:		:	Year, Vols.
SK	:		:	Publisher
1319	:		:	Remarks

रमिधमभ्याधायौदुंबरीद्वयोपस्तीर्णाभिघाशितां वपां जुहोति वहव पां जातवेदः पितृ
भ्यो यत्रेनात्यनिहितान्यराके ॥ मेदसः कल्या उपतान्तरं तु सत्याप्यामाशिषः सं
तु कामैः स्वधानम इति सर्वकृतां वपां जुहोति शेषं व्याकृत्य ब्राह्मणाभोजयेदुपस्थि
ते न्न ओदनस्य मांसानामिति समवदाय सर्पिर्मिश्रस्य जुहोति ये काष्ठकां पश्यति
दोहमाना मन्त्रं मांसवत् घृतवत् स्वधावंत द्वाह्येति पूतमन्त्रं तमसितं तन्ने अस्तु
स्वधानमः ॥ एकाष्टकाष्टकात् पसानप्यमाना संवत्सरस्य पत्नी दुदुहे प्रपिता नः ॥ तं दो
हमुपजीवाय पितरः संविदानाः ॥ स्विष्टो यः सुकृतो मास्तु स्वधानमः ॥ संवत्सरस्य प्र
तिमामिति कुत्वा न्नस्य मांसानामिति समवदाय सर्पिर्मिश्रस्य जुहोति स्यग्
येकव्यवाहनाय स्विष्टकृते स्वधानम इति प्रसिद्धमोदकां जलिदानाद्ययमा

सू. हि.
३६

सिके न्नधनदाने तत्रानियते श्वो भूते माः सशेषेणापितृभ्यान्नंसः स्तुत्यस्तमग्ने
अथासि प्रजापतय इति जुहोति असिधुमोदको जलिहाना घथा मासिके ॥ १५ ॥ इ
ति हिरण्यकेशी ० विंशति ० पंचमः पटलः ॥ ५ ॥ अथातः अवणा कर्मनद्या चोर्लमा
सि अवणेन युंज्यात्तस्यामुपरिष्ठात्सायमग्निहोत्रस्य दक्षिणाग्निमुपसमाधा
योपासनमगाहिताग्नेरथोपकल्पयते क्षताधानाक्षतान्क्लान्तान्कृन्किंशुका
न्यंज्यानाभ्यंजने आज्यामिति दर्व्यामुपस्तीर्येति पात्रे चान्तानाः समवदाय
सार्धं प्रस्यजुहोति नमोऽग्नये पार्थिवाय पार्थिवानामधिपतये ॥ गहा
नमो वायवे विभुमन आंतरिक्षाणामधिपतये स्वाहानमः सूर्याय रोहिता
रोहिताय दिव्यानामाधिपतये स्वाहानमो विष्णवे गौराय दिश्यानामाधिप ३७

तये स्वाहोति किंशुकान्पाज्येन संयुज्यात्तुहोति जगधो मशको जगधविचर्षिर्जगधो व्यध
रो जगधो व्यधरो जगधा विचर्षिर्जगधो मशको जगधा विचर्षिर्जगधो मशको
जगधो व्यध इत्युदकुंभं दर्ममुहिरिवादाया प्राञ्जुरवो निष्कम्प प्रांचोदर्भा नाः
स्तीर्यते पुचतु रोवलि हरति ये पार्थिवाः सर्पास्तेभ्यः इमं बलिः हरामि ॐ
तारिस्तये दिव्याये दिश्याये इत्यत्रां जनाभ्यंजने दत्तोपतिष्ठते नमो अस्तु सर्प
भ्य इत्येतैर्मंत्रैः रुदकुंभमाशयन्निःप्रदक्षिणमावसथं परिधिं वपरिकाशेया
वता कामयेतैतावता मे सर्पानावकाशेयुरित्यपश्येत्तस्त्राभ्याचारैणादि
र्जपानकंचनश्वेताय वैदर्भाय नमोऽग्नेताये वैदर्भाये तथोपतिष्ठते समि
चीना मासि प्राचीदिगित्येतैर्मंत्रैः प्रतिदिशं न सप्तत ऊर्ध्वं बलिः हरत्या

मार्गशीर्षा नात्र किं भुक् होमो तपरिषेचनं विद्यते निरवहास्य निरवहास्ये नि
 संततो बली नरंति ॥ १६ ॥ इति हि विषयमः पटलः ॥ ॥ आग्रयणी व्या
 व्यास्यामो मार्गशीर्षा पोर्णमास्या मग्निमुपसमाधाय संपरिस्तार्य पर्यसि
 स्थात्कीपाकः श्रपयित्वा भिक्षा पोर्णमास्या व्याहति पर्यंतं कत्वा जुहोति ॥ ३ ॥
 ये सृष्टं घृतवज्रं चरं जातवेदो हविरिदं जुषस्वा ये ग्राम्याः पशवो विश्वरूपा
 स्तेषाः समाना मिहंति रस्तु पुष्टिस्वाहा यां जना प्रतिनंदंति रात्रिं धेनुमि
 वायतां संवत्सरया पत्नी स नो अस्तु सुमंगला स्वाहा शिवा पशुभ्यो दा
 रेभ्यः शिवानं कं शिवा दिवा संवत्सरस्य या पत्नी सानो अस्तु सुमंगला स्वा
 हा पोर्णमासी पूरयंत्या यां स परा परान् ॥ मासार्धमासान् विभजन्ता सा

सानः पूर्णा सिरक्षतु स्वाहेति सो विष्ट कर्ता जुहोति स्विष्टमग्ने अभितत्पणा
 हि विश्वा देव हतना अभिष्या उरु नः पंथां प्रदिशन् विभाहि ज्योतिषा देहजं
 म आयुरिति ततः पाणिभूमिमात्र भते प्रतिक्षेत्रे प्रातिष्ठामि राक्षस्यै
 प्रातिष्ठामि गोषु प्रसंगेषु प्रातिष्ठामि म्यात्मन् प्रातिष्ठामि पुप्रतिष्ठामि
 पुष्टे द्यावा दधिभ्योः प्रातिष्ठामि यज्ञे त्रया देवा एका दशत्रयस्त्रिंशाः सु
 राधसो बहस्पतिः पुरोहितौ देवस्य सवितुः सवेदेवा देवै रवंतु मेति तेषां द
 क्षिणाग्रहपतिरुपविशत्युन्नरोत्तरे प्रजोत्पत्यानुपूर्व्येण तेषां ये मंत्रविद
 स्ते मंत्रां जपन्ति स्योना दधि विभवान् क्षरान् विवेशानी ॥ यत्नानः शर्मसप्रथाः ॥
 यदि कृता पर्वता नामातिद्वाभ्यां दक्षिणेः पार्श्वेः संविशत्युदायुषेत्युतिष्ठंतु

हि. नृ.
३९

त्युहस्ता माभता अभ्रमे सुत्थाय जपसेवं रात्रेः स्त्रिः संजिहते ब्राह्मणाननेन परिविष्य पु
ण्याहः स्वस्त्ययन मृद्धि मिति वाचयित्वा थैताः रात्रिं वसति ॥ १७ ॥ इति हिर. विंश
तिः ० सप्तमः पटलः ॥ ॥ अथात उवा करणोत्सर्जनो व्याख्या स्या माश्रवणा
पपक्ष ओषधीषु जाता सुहस्तेन पौर्णमास्यां बाधायोपाकर्माग्निमुपसमाधा
य व्याहृतिपर्यंतं कृत्वा पंच कांडऋषीं हुति प्रजापतये कांडऋषये स्वाहा
सोमाय कांडऋषये स्वाहा अग्नये कांडऋषये स्वाहा विश्वेभ्यो देवेभ्यः का
ंडऋषिभ्यः स्वाहा स्वयं भुवे कांडऋषये स्वाहेति कांडऋषयः कांडनामानि
नासा विना भृग्वेदं यः वेदः सामवेद मथर्ववेदः सदसस्पतिमिति कुला
त्रिनादितो नुवाकानध यंते कांडादीन्वा सर्वान् जयादान्यति पद्यते स्विष्ट

३९

दंतं कृत्वा अहमेक वाक्षस्य यथा ध्याय मध्ये तव्यमिति वदंती तेषां पक्षस्य रो
हिण्यां पौर्णमास्यां वोत्सर्ग सप्तमः प्राची मृदी च्ची वादिश्य मुपनिष्क्रम्य यत्रापः सु
खाः सखा वगहस्त दवगा ह्यश्च वसत्यं चेत्यने मत्सर्ग नेत्रायाणाया मां कृत्वा स
पचित्रैः पाणि रापोहिष्ठा मयो भुव इति सृभिर्हिरण्यवर्णीः शुचयः पा
यका इति च हत सृभिः पवमानः सुवर्जन इति चैते नानुवाकेन स्मृत्वा
दर्भान्यन्योन्यस्मै संप्रयच्छंते स्मदित्संत एवान्यन्योत्तमः शुचौ देशे न प्रवणे
प्रागग्रे दर्भैः रुदपवा गोण्या सनानि कृत्य यंति ॥ १८ ॥ ब्रह्मणे प्रजापतये
ग्नये वायवे सूर्याय चंद्रमसे नत्रेभ्य इन्द्राय रात्रेयमाय रात्रे वरुणाय रात्रे सोमा

मायराज्ञे वैश्रवायराज्ञे वसुभ्यो रुद्रेभ्यो आदित्ये विश्वेभ्यो देवेभ्यः साधेभ्यः क्रतुभ्यः भृगुभ्यो
प्ररुक्ष्यो अथर्वभ्यो गिरोभ्य इति देवगणानां विश्वामित्रो जमदग्निर्भरद्वाजो यगो
तमः आत्रिर्वसिष्ठः । कश्यपैहृत्येते सप्त ऋषयो निवीती दुत्तरत उद्दीचीन प्रवरो
उद्गमेर्दभैः प्रागपवर्गाण्यासनानि कल्पयंति विश्वामित्राय जमदग्नये भरद्वा
जाय गोतमायात्रये वसिष्ठाय कश्यपाय वसिष्ठः कश्यपयोरंतराले अरुंधत्ये
कल्पयंति दक्षिणातः प्राचीन प्रवरो अगस्त्याय ततवेद्यां तेभ्यः कस्मद्देवाय ना
य जातुकर्णाय त रुक्षाय तृणाबिंदवे वर्मिणो वरुधिने वाजिने वाजिश्च वसे स
सश्च वसे सुश्च वसे सूतश्च वसे सोमश्च वसे यणा यस्तत्त्ववते बहु दुत्थाय
वामदेवाय वाजीरत्नाय हर्यज्वाय नायो दमयाय गोतमाय ऋणं जया

यक्रतं जयाय क्रतं जयाय क्रतं जयाय धनं जयाय वभ्रवे भ्रूणा यत्रि वर्णा यत्रि धातवो शि
बिंताय पराशये रो विष्मवे रुद्राय स्कं दाय काशीश्वराय ज्वराय धर्माया धाय कामाय
क्रोधाय वसिष्ठायेन्द्राय त्वष्ट्रे कर्त्रे धर्त्रे भ्रात्रे मत्स्ये सवित्रे सावित्र्ये वेदेभ्यश्च
एथ कृक्रे वेदाय यमुर्वेदाय सामवेदाय अथर्ववेदाय इति हा मपुराणायेति दक्षि
णतः प्राचीनावाति नो दक्षिणा प्रवणे दक्षिणे दक्षिणे अत्यगप्रवर्गा एवा स नानि
कल्पयन्ति ॥ १९ ॥ वेशं पाय नाय पालिङ्गवेति त्रिशयोरवा यत्रि पाय पद
कराय कौडिल्याय वृत्रिकाशयस्त्रैकौरेभ्यः सत्यापाठाय प्रवचनक
रभ्यः आचार्येभ्यः ऋषिभ्यो वानप्रस्थेभ्य ऊर्ध्वरेता एकपत्नीभ्यः इति
यथास्वपितृभ्यो मातामहेभ्यश्च कल्पयन्ति समुच्चो कल्पयाम्यमु

४९

शैकल्यया निसासनेनामुंतर्पयाम्यमुंतर्पयामी सुदकेनामुषेनमोमुषेनमशतिगंध
 पुष्पधूपदीपैरमुषेस्वाहामुषेस्वाहेत्यन्तेनामुंतर्पयामिम्यमुंतर्पयामीतिफलो
 दकेनामुषेनमोमुषेनमशसुपखायापरेणवेदिमग्निमुपसमाधायव्याह
 तिपर्यंतंकृत्वापंचकांचंदुःश्रुं जुहोति कांडक्रयः कांडनामानि वासा
 वित्रीमृग्येदं यजुर्वेदं सामवेदमथर्ववेदं सदसस्पतिमिति कुत्वा प्र
 शमेनामुवाकेनाधायंते कांडादीन्वासवर्जिमादीन्प्रतिपद्यतेस्वह
 कदेतंकृत्वाग्रहमेकाहं वाक्षम्य यथाध्यायमध्येतव्यमिति वदंति कां
 डाकांडादिति द्वाभ्यामुदकांतेद्वीरोपयं सुदधिर्मर्मिमंतंकृत्वा प्राचा
 मुदीचांदिशमानामितरोराजिधावंति प्रत्येसापूर्णेः सकृन्भिरोदने ५९